

“EMPRESSES I EMPRESARIS DEL SEGLE XXI”

Les profundes transformacions que s'anticipen en aquest començament de segle i les seves importants repercussions sobre les empreses, centren la Jornada dels Economistes de l'any 2002, que organitza el Col·legi d'Economistes de Catalunya sota el títol d'**EMPRESSES I EMPRESARIS DEL SEGLE XXI**, i que tindrà lloc el proper dia 7 de novembre.

Amb aquest motiu, la Junta de Govern del Col·legi estima oportú fer públiques algunes reflexions d'interès.

Catalunya s'ha caracteritzat tradicionalment pel seu esperit emprenedor i empresarial. Aquest important actiu s'ha de fomentar entre la gent jove via el sistema educatiu i els mitjans de comunicació, superant, d'alguna manera, la visió negativa sobre l'economia de mercat i el paper de les empreses i els empresaris que es transmet i que encara és present en la societat. Això és primordial per garantir la renovació del nostre teixit empresarial, així com per potenciar la nostra presència en sectors emergents i de futur.

No hem d'oblidar que el substrat de l'economia catalana és l'empresa familiar, per la seva rellevància i la seva empenta. Tanmateix hem de ser conscients que davant el procés de globalització i de transformacions que experimenta el context mundial **és necessari superar el sentiment patrimonialista i els diversos obstacles associats a la propietat familiar de les empreses catalanes.** Això constitueix, en moltes ocasions, una barrera psicològica que condiciona les possibilitats de crear grans grups empresarials i que, alhora, dificulta el progrés del conjunt de l'economia. Així mateix, cal insistir en la professionalització de la gestió i en els avantatges de compartir la propietat amb socis que puguin aportar actius (visions diferents de negoci, major i millor finançament, nous mercats, ...).

D'altra banda, cal fer-se ressò de la **dimensió petita i mitjana de les empreses catalanes,** cosa que aporta una sèrie de fortaleses per a un context com l'actual (flexibilitat, agilitat, ...), però que, al mateix temps, limita i obstaculitza cada vegada més la competitivitat de la nostra economia en uns mercats globalitzats. És

necessari i urgent emprendre iniciatives en aquest sentit, atès que la ràpida transformació de l'entorn obliga a respondre amb certa celeritat en un conjunt de fronts (gestió, recursos humans, innovació, internacionalització, ...). El futur de Catalunya ha de passar pel potenciament de les PIME, però, també, és fonamental tenir grans empreses. Això implica **una actitud i una cultura que promogui la implementació de fórmules encaminades a dimensionar les estructures empresarials**, però en cas d'absència d'aquestes és necessari posar en marxa mesures governamentals que hi ajudin, o si més no eliminin aquells obstacles que puguin existir.

Innovació, recursos humans i responsabilitat social i ambiental són els reptes de principi de segle

Pel que fa a l'empresa en aquest començament de segle, cal esmentar que, d'acord amb els resultats derivats de l'enquesta "Situació econòmica" corresponent a la tardor d'enguany, els economistes creuen que els tres reptes principals als quals ha de fer front són els següents:

- **La innovació tecnològica i la racionalització de costos**, repte assenyalat per un 63,7% dels economistes. Hom ha de ser conscient que el futur de Catalunya en aquest camp passa per crear un bon entramat ciència/innovació/sector productiu. De fet, en un món globalitzat com l'actual la competitivitat es baixa en la capacitat dels països per generar nous coneixements i saber-los transformar en nous i millors productes i serveis. Cal **fomentar la "cultura de la innovació"** a tota la societat, segurament començant pels esglaons més primaris del sistema educatiu. D'altra banda, s'ha de destacar que el sistema productiu valora positivament la legislació vigent que intenta fomentar el nivell tecnològic de les empreses, però **cal que aquesta normativa s'apliqui convenientment** per part dels organismes públics i amb unitat de criteri, i superi les deficiències que es palesen en el funcionament actual. Vinculat a això, cal cridar l'atenció sobre la **necessitat de seguir potenciant l'ús de les noves tecnologies**, i aproximar-nos allò que serà "l'empresa en xarxa" i evitar la visió negativa que pugui derivar-se de la imatge que transcendeix actualment dels mercats borsaris.
- **El potenciament dels recursos humans en tots els sentits (gestió, formació, ...)**, repte apuntat per un 59,9% dels col·legiats. El capital humà és un factor diferencial de les empreses catalanes en el context actual, del qual depèn i

dependrà cada vegada més la seva competitivitat. Per aquest motiu, **les empreses han d'assumir un major compromís en el potenciament dels recursos humans**. No hem d'oblidar la necessària vinculació entre el món empresarial i el món de l'ensenyament, així com d'afavorir la formació permanent. També, cal actuar amb **especial cura en l'àmbit de la immigració**, en la mesura que s'ha de valorar la seva aportació a la nostra economia, hem d'atraure població qualificada i impulsar la formació dels actius estrangers i fomentar la seva capacitat emprenedora.

- **La responsabilitat corporativa vers al seu entorn social i mediambiental**, repte indicat per un 52,0% dels economistes. Vivim uns moments de canvi en què les expectatives i les demandes dels diversos actors socials envers les empreses es van modificant significativament, i s'afavoreixen unes relacions caracteritzades creixentment pel diàleg i la cooperació, i en què **el protagonisme de l'empresa a la societat ultrapassa el seu paper tradicional**. Val a dir que l'acció social i cultural de l'empresa serà cada vegada més un mitjà generador d'empatia, un element diferenciador i una via per tal de crear valor, en la mesura que permet compartir valors amb la societat en general i facilita l'adaptació dels principis de l'anomenada "sostenibilitat".

El Col·legi d'Economistes aconsella actuar amb fermesa però amb prudència sobre les reformes legals a introduir amb motiu dels escàndols empresarials

El 70,5% dels economistes manifesta que és necessari endurir la legislació vigent davant l'actual entorn socioeconòmic de crisis empresarials, per tal d'assegurar el bon govern de les companyies i la seva millor supervisió comptable. Tanmateix, és molt important tenir present el següent:

a) Cal analitzar prèviament i profundament els possibles canvis normatius a introduir. **És necessari reflexionar si els escàndols empresarials obeeixen bé a deficiències de l'actual ordenament jurídic, bé a uns comportaments poc ètics dels governs de les empreses, que han portat a l'incompliment de la llei, o bé a errades del sistema de vigilància dels mercats i del funcionament de les empreses.**

b) Cal pensar que **l'actual inèrcia reformista que s'ha obert dins la regulació legal pot portar a posar en marxa mecanismes i regles que enlloc de posar remei a determinats comportaments, enfarfequin la gestió i condueixin a excessos que, finalment, puguin ser contraproductius** per a la bona marxa d'una economia de mercat i, en general, per al bon funcionament de les empreses.

El Col·legi d'Economistes de Catalunya reflexiona sobre l'empresa i els empresaris a principi del segle XXI

La Jornada dels Economistes d'enguany analitzarà alguns d'aquests temes cabdals per a l'esdevenidor de les empreses i dels empresaris catalans. Les reflexions es desenvoluparan en 16 tallers i giraran al voltant dels següents grans àmbits temàtics:

- **Els factors d'oferta**, amb una anàlisi profunda del capital humà, de la innovació i tecnologia i del finançament.
- **L'empresa i la societat**, camp en què es debatrà sobre la responsabilitat social i mediambiental de l'empresa, tot destacant la seva activitat filantròpica.
- **La informació de l'empresa a l'exterior**, atenent a la preocupació generada per les darreres crisis empresarials i als factors que creen valor en les empreses.
- **L'estratègia i el comportament empresarial**, àmbit en què es reflexionarà sobre reptes i mitjans per afrontar el futur proper de l'empresa, com són el comerç exterior, les fusions, la fiscalitat, la resolució de conflictes mercantils, i la localització i deslocalització de l'activitat.
- **Els nous sectors de futur**, reflexionant sobre les possibilitats de la sanitat i de l'esport.